IN EEN ATELIER DAT OOIT EEN KAASOPSLAGWAS, MAAKT PETRA FLACH (47) KUNSTWERKEN DIE ONTROEREN. ALS KIND MAAKTE ZE AL KUNSTWERKJES VOOR HAAR GROOTMOEDER. INMIDDELS REIKEN HAAR SCULPTUREN, DIE LATEN ZIEN HOE MENSEN ER ÉCHT UITZIEN, TOT IN DUBAI.

VAN BURN-OUT NAAR BEELDEND KUNSTENAAR

Het inspirerende verhaal van Petra Flach

TEKST *Roel Janssen*

Petra's liefde voor kunst begon al op jonge leeftijd. 'Ik maakte mijn eerste borstbeeld toen ik zeven jaar oud was, een beeld van mijn oma. Ik weet nog hoe ik op school met klei speelde en me afvroeg: kan ik iets maken wat méér is dan een asbak? Mijn oma heeft dat beeldje altijd bewaard. Het was simpel, maar voor mij voelde het alsof ik iets bijzonders had gemaakt.'

Toch koos Petra niet meteen voor een creatieve carrière. 'In mijn puberteit koos ik voor een veilige route. Kunst leek me geen beroep waarmee je makkelijk je boterham kan verdienen. Daarom ging ik werken in de jeugdhulpverlening. Hoewel dat prachtig werk was, voelde ik me nooit écht gelukkig.'

Kracht in sculpturen

De kunstenaar werkte jarenlang in de hulpverlening tot een burn-out haar dwong om na te denken over wat ze écht wilde. 'Ik was eind twintig en compleet opgebrand. Mijn man en een psycholoog adviseerden me om mijn hart te volgen. Dat was het duwtje dat ik nodig had om voor kunst te kiezen.'

Sindsdien maakt ze sculpturen die raken, waarin haar achtergrond in de jeugdhulpverlening goed van pas komt. 'Wat ik maak, zijn geen simpele portretten. Ik leg niet alleen het lichaam vast, maar ook de ziel. Mensen moeten zich kwetsbaar opstellen en geven zich letterlijk bloot. Voor velen is dat een emotioneel proces. Soms voel ik me bijna een hulpverlener; mensen delen hun verhaal, en ik vertaal dat naar een sculptuur.'

De rode draad: vrouwelijkheid

Sommige verhalen zijn zwaar. 'Ik heb een vrouw geholpen die haar arm moest laten amputeren. Ze wilde een sculptuur laten maken om afscheid te nemen van haar lichaam zoals het was. Dat was een intens proces. Of een man met brandwonden, die nooit naar zijn eigen rug had durven kijken. Ik maakte een abstracte interpretatie van zijn littekens, en hij vond het prachtig.' Petra's werk gaat dus niet alleen over uiterlijk, maar vooral over de verhalen van haar klanten.

Een groot deel van Petra's werk draait om vrouwelijkheid. 'Vrouwen zijn vaak hun grootste criticus en leggen elkaar onder een vergrootglas. Met mijn werk wil ik laten zien hoe krachtig en mooi vrouwen zijn, inclusief hun imperfecties.'

Ze merkt dat de samenleving is veranderd. 'Vroeger was topless zonnen normaal. Nu voelen vrouwen zich al ongemakkelijk om hun shirt uit te trekken in mijn atelier. Ze verontschuldigen zich direct: "Ik heb hier een vetrolletje hoor." Dat raakt me, want het laat zien hoe streng we voor onszelf zijn. Ik hoop dat mijn werk vrouwen helpt om hun lichaam te omarmen.'

Van klein begin naar groot succes

Na haar burn-out begon Petra klein. 'Ik combineerde het maken van sculpturen met mijn werk. Langzaam stroomden de opdrachten binnen. Mensen herkenden iets unieks in mijn werk.' Inmiddels heeft ze een succesvol atelier waar ze zowel

vrij werk maakt als opdrachten uitvoert. 'Sommige klanten komen zelfs uit het buitenland en maken er een weekendje weg van. Dat voelt als een grote eer.'

Spannend moment

De onthulling van een sculptuur blijft voor Petra een spannend moment. 'Emoties komen in zoveel vormen. Soms vloeien er tranen, soms is er stilte, en soms krijg ik maanden later een foto van hoe het beeld prachtig staat in huis. Ik heb nooit meegemaakt dat iemand een sculptuur terugbracht of ergens verstopte. Dat is voor mij het teken dat mijn werk iets betekent.'

Ze herinnert zich een bijzonder moment: 'Een vrouw zei ooit: "Dit is de eerste keer dat iemand naar mijn borst kijkt zonder medische context. Dit was mijn keuze." Het gaf haar een gevoel van controle over haar eigen lichaam. Dat vind ik prachtig.'

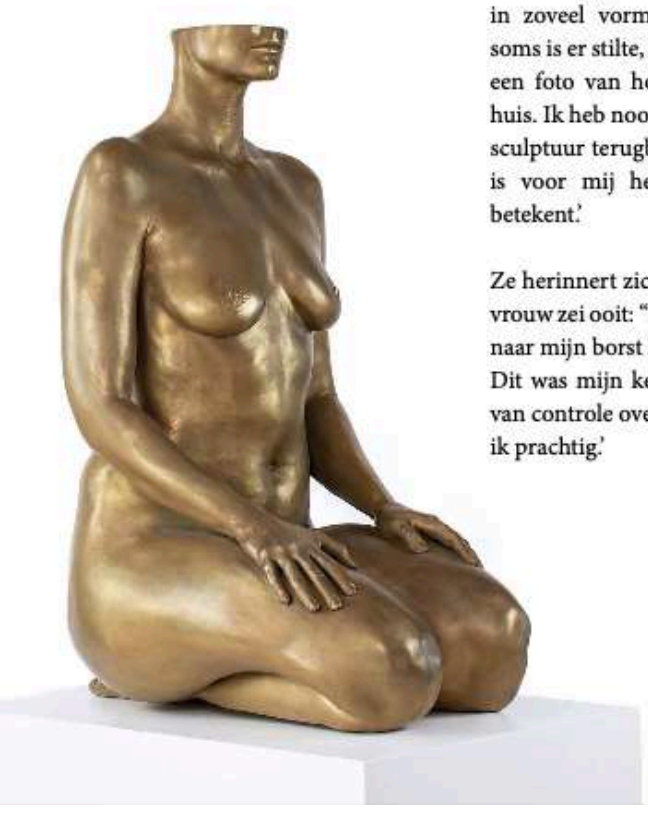

Niet al haar werk is emotioneel beladen. 'Sommige beelden inspireren simpelweg door hun vorm of structuur. Beide soorten werk zijn waardevol, maar de persoonlijke verhalen raken me het meest. Die geven diepte aan mijn werk. Toch moet ik professioneel blijven. Als ik met iemand ga zitten meehuilen, heeft niemand daar iets aan. Mijn rol is om hun verhaal te vertalen naar een sculptuur dat voelt als een cadeau.'

Bekende handen, onbekende verhalen

Petra's werk bracht haar ook in contact met bekende namen. 'Ik heb wel eens een sculptuur gemaakt voor iemand uit de televisie- of sportwereld. Vaak mag ik daar niets over zeggen. Maar ik herinner me een keer dat een redelijk bekende voetbalcoach door zijn dochter werd verrast. Hij stond ineens in mijn atelier. Dat zijn bijzondere momenten.'

Van kaasopslag tot kunstatelier

Petra's atelier is een monumentaal pand met een uniek verhaal. 'Het was ooit een kaasopslagruimte. Toen ik het zag, wist ik: hier kan ik iets bijzonders van maken. Maar er was veel werk nodig. Het plafond was bekleed met piepschuim en er was niet eens een toilet. Samen met mijn man hebben we het

omgetoverd tot een plek die bruist van energie.' Niet alleen Petra, maar ook haar klanten raken geïnspireerd door de ruimte. 'Je voelt dat dit een authentieke plek is. Alles wat ik hier maak, komt beter tot zijn recht dan ergens anders.'

Een onverwachte boost

Petra is trots op haar unieke werkwijze. 'Ik zie mezelf als een leider, geen volger. Natuurlijk zie ik soms werk dat geïnspireerd lijkt door wat ik doe, maar ik focus me liever op mijn eigen creativiteit. Wat ik maak, raakt mensen. Daarom komen ze naar mij.'

Een onverwachte wending in haar carrière kwam door een viral video. 'Een filmpje over mijn handbeelden ging rond, en binnen een weekend kreeg ik vijfhonderd mailtjes. Dat was overweldigend. Uiteindelijk besloten mijn man en ik om BodyCast Nederland op te zetten. Dat is nu een groot succes.'

BodyCast richt zich op handbeelden, terwijl Petra zich op unieke sculpturen blijft richten. 'Ik begeleid het team, maar mijn hart ligt bij mijn eigen werk. Dat geeft me de vrijheid om te experimenteren en nieuwe dingen te ontdekken.'

Blik op de toekomst

Of ze ooit een sculptuur van zichzelf heeft gemaakt? 'Nee, dat kan niet', lacht ze. 'Ik kan niet stil blijven staan én iets aanbrengen op mezelf. Dat werkt gewoon niet.'

Voor haar klanten is geduld een vereiste. 'Ze moeten gemiddeld een half uur stilzitten, soms zelfs twee uur. Een sculptuur maken is geen proces van een uurtje. Mensen komen soms van ver, zoals Frankrijk of Duitsland. Samen bespreken we wat voor sculptuur bij hen past. Mensen hebben vaak een beeld in hun hoofd, maar vergeten dat mijn modellen – zoals burlesquedansers of circusartiesten – al jaren ervaring hebben met poses. Wat ik maak is altijd uniek. Geen kopie, maar hun verhaal.'

Ze blijft trouw aan haar aanpak. 'Ik werk geen striae of littekens weg. Die maken een lichaam juist uniek. Soms vraagt iemand of ik een paar kilo kan "weghalen", maar dat doe ik niet. Wat ik maak is letterlijk wat je mij geeft.'

Zelfliefde

Petra's kunst blijft in beweging. 'Ik experimenteer veel en probeer altijd nieuwe technieken. Inspiratie haal ik uit de natuur, mijn persoonlijke ervaringen en de verhalen van mijn klanten. Wat ik wil blijven doen, is mensen raken. Zolang ik dat kan, weet ik dat ik op de juiste weg zit.'

Ze heeft ook een belangrijke boodschap voor iedereen die twijfelt over hun lichaam: 'Koester jezelf. Je lichaam is jouw huis en verdient liefde en respect. Elk lichaam vertelt een verhaal, en dat verhaal is altijd mooi.' ■